

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z powództwa E. K.  
przeciwko Bankowi w J.  
o zapłatę,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 22 października 2024 r.,  
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy  
i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku  
z dnia 19 października 2023 r., sygn. akt IV Pa 12/23,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2022 r., IV P 62/22, Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju oddalił powództwo E. K. o odszkodowanie i zasądził od powódki na rzecz pozwanego Banku w J. kwotę 4.067 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstw a procesowego, wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku wyrokiem z dnia 19 października 2023 r. oddalił apelację powódki oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2.025 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia

uprawomocnienia się orzeczenia , w którym je zasądono , do dnia zapłaty, a to tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powódka zarzuciła naruszenie:

1. art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p.; 2. art. 382 k.p.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, wyrażająca się w rażącym naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p., poprzez uznanie, że w przypadku roszczenia powódki konieczne jest wystąpienie przesłanki w postaci szkody wyrządzonej szczególnie nagannym działaniem pracodawcy, polegającym na umyślnym naruszeniu przez niego norm określających przesłanki rozwiązania umowy o pracę. Tymczasem dla przyjęcia odpowiedzialności deliktowej pozwanego w niniejszej sprawie, wymagane było wystąpienie wyłącznie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p., tj. bezprawne i zawinione działanie pozwanego, szkoda oraz normalny związek przyczynowy pomiędzy działaniem a powstaniem szkody. W ocenie powódki nie miała ona obowiązku udowodnienia szczególnie nagannego działania pozwanego polegającego na zamierzonym i umyślnym naruszeniu przepisów o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia. Zgodnie bowiem z art. 415 k.c., aby działanie stało się deliktem, musi być bezprawne (sprzeczne z prawem) i zawinione (wina umyślna lub wina nieumyślna). W okolicznościach niniejszej sprawy bezprawne i zawinione działanie zostało potwierdzone prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 7 grudnia 2017 r., IV P 26/17, na mocy którego zasądono od pozwanego pracodawcy na rzecz powódki kwotę 22.522,12 zł z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Mając powyższe na uwadze powyższe skarżąca wniosła o uchylenie w całości i zmianę w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego, poprzez: a) zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 61.600,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; b) zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych; c) zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów

postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych; a ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego oraz przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania z jednoczesnym pozostawieniem rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniosł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania; oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie kwalifikuje się do przyjęcia skargi celem jej merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Ponadto zgodnie z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego

postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zatem zarzuty dotyczące ustalenie faktów lub oceny dowodów (art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2011 r., II UK 272/10, OSNP 2012 nr 7-8, poz. 97).

Skarżąca formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, ale nie można przyjąć, iż przesłanka ta występuje w rozpoznawanej sprawie. Skarżąca nie zdołała wykazać w wystarczający sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stawiane w uzasadnieniu wniosku tezy w żaden sposób nie świadczą o zasadności skargi, która winna być łatwo dostrzegalna już nawet przy jej pobieżnej lekturze (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2023 r., I CSK 4298/22, LEX nr 3582570). Równocześnie skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2019 r., III UK 290/18, LEX nr 2677006). Z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że strona skarżąca musi wskazać, w czym - w jej ocenie - wyraża się "oczywistość" zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona, czego strona skarżąca niestety nie zdołała zrobić. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Strona skarżąca powinna więc w stosownym wywodzie prawnym - którego w przedmiotowej skardze niestety również zabrakło - wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu

podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774; z dnia 22 marca 2016 r., II PK 31/15, OSNP 2017 nr 10, poz. 127; z dnia 18 sierpnia 2021 r., II PSK 97/21, LEX nr 3325579; z dnia 6 września 2022 r., II USK 667/21, LEX nr 3416129). Ponadto, przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w ujęciu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2022 r., II USK 716/21, LEX nr 3487761). Z tym, że oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 15 grudnia 2020 r., III PK 191/19, LEX nr 3270748; z dnia 27 kwietnia 2021 r., III PSK 45/21, LEX nr 3181515; z dnia 5 maja 2021 r., II USK 175/21, LEX nr 3245310).

Skarżąca oczywistą zasadność skargi kasacyjnej upatruje w naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 415 k.c. w związku z art. 300 k.p., poprzez uznanie, że w przypadku roszczenia powódki konieczne jest wystąpienie przesłanki w postaci szkody wyrządzonej szczególnie nagannym działaniem pracodawcy, polegającym na umyślnym naruszeniu przez niego norm określających przesłanki rozwiązania umowy o pracę.

W ocenie Sądu Najwyższego stanowisko Sądu drugiej instancji jest prawidłowe i zgodne z ugruntowanym orzecnictwem.

Należy zwrócić uwagę, że w wyroku z dnia 29 czerwca 2021 r., II PSKP 41/21 (LEX nr 3358980) Sąd Najwyższy zaakcentował, że w przypadku rozwiązania stosunku pracy w trybie art. 52 k.p. ocenia się winę pracownika a nie winę pracodawcy. Charakterystyczna jest odpowiedzialność pracownika wynikająca z art. 52 k.p., która powstaje dopiero przy ustaleniu kwalifikowanego stopnia winy (umyślnej lub rażącego niedbalstwa). Dlatego jeżeli budować konstrukcję

przesłanki odpowiedzialności deliktowej pracodawcy, to jego wina nie powinna być oparta na mniejszym stopniu zawinienia. Winę na gruncie prawa cywilnego łączy się często z samą bezprawnością (zarzucanym brakiem staranności - art. 355 k.c.). Natomiast w odpowiedzialności pracowniczej odpowiednie jest rozumienie winy w karnym ujęciu (w szczególności zob. Walerian Sanetra - Wina w odpowiedzialności pracowniczej, PWN 1975). Odpowiednio i proporcjonalnie taki sam rodzaj i stopień winy należy przyjmować po stronie pracodawcy jako warunek odpowiedzialności deliktowej za rozwiązanie stosunku pracy, czyli wynikającej nie tylko z bezprawności ale także z działania umyślnego kierunkowego, a więc nie zawsze nawet polegającego na godzeniu się na naruszenie prawa.

Sąd Najwyższy podkreślił, że taki warunek nie jest nowy w orzecznictwie. W wyroku Sądu Najwyższego z 4 listopada 2010 r., II PK 112/10 stwierdzono, że możliwa jest odpowiedzialność na podstawie art. 415 k.c., choć jednocześnie z zastrzeżeniem, że dotyczyłaby szczególnie kwalifikowanego zachowania pracodawcy, polegającego na zamierzonym (umyślnym) naruszeniu przepisów o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia (zob. także wyroki Sądu Najwyższego: z 9 października 2012 r., II PK 66/12; z 18 sierpnia 2010 r., z 11 czerwca 2003 r., I PK 273/02; z 1 marca 2018 r., III PK 18/17).

W konsekwencji w aspekcie odpowiedzialności odszkodowawczej pracodawcy za naruszenie przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w trybie art. 52 k.p. należy oddzielać winę od naruszenia obowiązku. Czyn niedozwolony pracodawcy (delikt) jest zatem inną sytuacją niż samo rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie określonym w Kodeksie pracy. Wspólnym mianownikiem może być wyrządzenie pracownikowi szkody, jednak odpowiedzialność za delikt warunkuje bezprawność inna niż określona w Kodeksie pracy.

Zdaniem Sądu Najwyższego nie oznacza to, że naruszenie przepisów prawa pracy nigdy nie składa się na delikt. Odpowiedzialność za delikt może mieć za podstawę naruszenia przepisów prawa pracy, jednak nie zwykle lecz szczególne. Odpowiedzialność deliktowa pracodawcy może wynikać z naganego zachowania, polegającego na rozmyślnym naruszeniu norm określających przesłanki rozwiązania umowy o pracę, celem przedmiotowego jego wykorzystania i w efekcie

obejścia lub nadużycia prawa. Przykładowo gdy prawodawca stosuje instrumentalnie przepisy prawa pracy po to, aby doprowadzić do rozwiązania zatrudnienia, kalkulując nawet zapłatę ryczałtowego (ustawowego) odszkodowania, w sytuacji, gdy podana przyczyna jest fikcyjna (nierzeczywista), a całe działanie ma tylko pozory "prawnego" rozwiązania umowy o pracę i w całości jest tendencyjne ("z góry zamierzone").

Błędne założenie skarżącej polega zatem na tym, że skoro Sąd pracy stwierdził naruszenie przez pozwanego przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę, to jest to równoznaczne z deliktem. Powyższa różnica w sferze naruszenia przepisów uzasadnia stwierdzenie, że w przypadku deliktu chodzi o szczególne naruszenia prawa, czyli nie tylko w sferze podstawowych przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę lecz także wobec kwalifikowanego stopnia winy umyślnej.

Sąd powszechny nie stwierdził jednak czynu niedozwolonego pozwanego pracodawcy. Sąd Okręgowy uznał, że nie sposób przyjąć, że w przedmiotowej sprawie pozwany przy rozwiązaniu umowy o pracę z powodką wykazał się szczególnie nagannym działaniem. Podzielił przy tym stanowisko Sądu Rejonowego, który wskazał, że pozwany jedynie pomylił się w ocenie stopnia winy powodki, która okazała się być trudna do oceny w świetle całego postępowania sądowego.

Skarżąca w skardze nie przedstawia na czym miałyby polegać delikt pracodawcy, uzasadniający dalszą odpowiedzialność odszkodowawczą.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego nie orzeczono z uwagi na brak wniosku o ich zasądzenie na etapie przesądu.

[SOP]

[a.ł.]

